

державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 4 (24). – С. 176–181.

4. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року № 308-р // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-p>.

5. Децентралізація: виконання доходів місцевих бюджетів за 9 місяців 2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : [http://decentralization.gov.ua/pics/attachments/Broshura_9_misyaciv_\(ostat_var\).pdf](http://decentralization.gov.ua/pics/attachments/Broshura_9_misyaciv_(ostat_var).pdf).

ПОДАТКИ НА СПОЖИВАННЯ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Бутенко В.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Костюк Д.С.

студент 1 курсу магістратури, напряму підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування»

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

Для України дуже важливим нині є вдосконалення податків на споживання у податковій системі, так як вони являються тільки суттєвим джерелом доходів бюджету, але й важливим інструментом державного регулювання. Складність покращення таких процесів обумовлена впливом різних чинників об'єктивно-суб'єктивного характеру, а особливо загостренням основного фіскального протиріччя між необхідністю і можливістю забезпечення достатніх податкових надходжень.

На сьогодні в Україні теоретичні і практичні питання удосконалення системи податків на споживання, його впливу на макроекономічні та соціальні процеси стали предметом дослідження вітчизняних фахівців. Варто відмітити таких вчених, як В.М. Андрущенко, І.Г. Благун, О.Д. Василик, М.І. Вдовиченко, І.В. Грищенко, В.С. Загорський, С.І. Іловайський, А.І. Крисоватий, М.П. Кучерявенко, П.В. Мельник, В.М. Опарін, К.В. Павлюк, М.М. Свердан, А.М. Соколовська, В.М. Федосов.

Податки на споживання, виконують фіскальну і регулюючу функцію, зачіпаючи при цьому різні сторони діяльності суб'єктів господарювання, а саме: впливають на наявність обігових коштів, обсяг фінансових ресурсів, суму прибутку, яку можна отримати при певному рівні цін, що склалися на конкретному сегменті ринку. Податки на споживання, будучи елементом ринкової ціни, впливають на її рівень на стадії формування ціни і залежать від рівня цін на товари і послуги, що склалися під впливом ринкових факторів[2].

Податки на споживання в Україні представлені універсальним і специфічним акцизами (податок на додану вартість і акцизний збір) та митом, що справляється у сфері зовнішньоекономічної діяльності[1].

Акцизами оподатковуються предмети масового споживання, які виробляються і реалізуються фізичними і юридичними особами в середині

країни. Акцизами також обкладаються іноземні товари, що реалізуються приватними торговцями на внутрішньому ринку. Акцизи характерні для системи ринкового ціноутворення при якому держава встановлює лише надбавку до ціни[1].

Однією із форм універсальних акцизів є податок на додану вартість. Його суть полягає в тому, що податком на додану вартість оподатковується лише вартість, додана на кожній стадії просування товару від виробника до споживача. Завдяки цьому податок на додану вартість не поширюється на перенесену вартість, яка вже була попередньо оподаткована. До позитивних сторін ПДВ відносять: легку передкладність, високу фіскальну ефективність; широку базу оподаткування завдяки включенню в неї, окрім товарів, роботи і послуги; сприяння нагромадженню та інвестуванню, оскільки оподатковується споживання, а не безпосередній дохід суб'єкта господарської діяльності; уникнення кумулятивного ефекту [3].

Другий вид податків на споживання представлений фіскальною монополією. Суть фіскальної монополії полягає у встановленні державою такої ціни, яка б забезпечувала їй певні надходження. Фіскальна монополія виражає прибуток держави від реалізації монопольних товарів.

Третій вид податків на споживання представляє мито, що стягується з товарів, які переміщуються через митний кордон країни у будь-який спосіб (експортуються, імпортуються чи проходять транзитом). Мито включається до ціни товарів і сплачується суб'єктом, який фактично переміщує товар через кордон, проте за рахунок покупця. Стягується мито за ставками, передбаченими митними тарифами в розрізі окремих товарів із зазначенням одиниці митного оподаткування та податкової ставки [2].

За своїм змістом податки на споживання (при певному рівні споживання) мають регресивний характер: чим більший дохід споживача, тим менша питома вага цих податків у його доходах і навпаки, чим менший дохід споживача, тим більшу питому вагу займають в них податки на споживання. Тому, податки на споживання вважаються найбільш соціально несправедливими. При певному рівні насичення людських потреб споживання зменшується, зростають заощадження. Тому, в країнах з високо розвинутою економікою порівняно з країнами з перехідним типом економіки сплачується більше податків з неспожитого доходу (заощаджень), який перерозподіляється на користь незаможних верств населення [4].

Таким чином, податки на споживання змінюють відносні ціни на товари і послуги, в результаті чого споживачам доводиться міняти свої типи витрат. Така нав'язана їм заміна одних видів продукції іншими призводить до меншого задоволення, а також до загального зниження доходу.

Література:

1. Податковий кодекс України від 23.02.2012 № 4453-VI (4453-17) [Електронний ресурс] // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Свердан М. М. Тенденції розвитку сучасних податкових систем – можливості вибору для України / М. М. Свердан // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій – 2013. – №2 – С. 78-88.
3. Соколовська А. М. Податкова система держави: теорія і практика становлення: Монографія / А. М. Соколовська. – К.: Знання, 2010. – 454 с.

4. Шаповал М. В. Нові методичні підходи до обґрунтування розвитку системи оподаткування / М. В. Шаповал // Україна: аспекти праці. – 2010. – №4 – С. 3-5

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОЗАБЮДЖЕТНИХ ФОНДІВ

Савастєєва О.М.

к.е.н., доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Топлакалян Н.А.

*студент 1 курсу, магістр, спеціальність “Фінанси,
банківська справа та страхування”*

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

Світова практика засвідчує, що у зарубіжних країнах органи місцевого самоврядування мають і досить широко користуються правом створення позабюджетних фінансових фондів. Ці фонди мають цільовий характер, вони створюються з метою вирішення конкретних економічних та соціальних проблем, а їх кошти використовуються для фінансування місцевих та регіональних програм.

Проблеми формування місцевих позабюджетних фондів та вивчення зарубіжного досвіду стали предметом дослідження таких вчених: В. Базилевич, Т. Бондарук, Г. Волощук, О. Василик, І. Іголкін, С. Осипенко, К. Павлюк та ін.

Метою дослідження є вивчення зарубіжного досвіду формування місцевих позабюджетних фондів та впровадження його в Україні.

Позабюджетні фонди – це кошти держави, що мають цільове призначення і не включаються до Державного бюджету, перебувають у розпорядженні центральних і місцевих органів влади та є складовою фінансових ресурсів місцевого рівня. В Україні державні цільові фонди створюються відповідно до вимог законодавства, а їх доходи формуються за рахунок визначених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) юридичних осіб (незалежно від форми власності) та фізичних осіб. Державні цільові фонди поділяються на дві групи: загальнодержавні та місцеві. Загальнодержавні цільові фонди – це фонди, які створюються на загальнодержавному рівні з метою фінансування загальнодержавних програм. Місцеві фонди формуються місцевими органами самоврядування для забезпечення виконання місцевих програм [1].

Перелік позабюджетних фондів достатньо широкий – резервні, страхові, гарантійні, амортизаційні фонди. Наприклад, у Франції комуни у вигляді перерахування субсидій беруть участь у створенні гарантійних фондів при кредитних установах, що надають гарантії повернення кредитів, виданих новоствореним фірмам. Для цього комуна укладає угоду з кредитним закладом, де визначається мета, сума капіталу та порядок функціонування гарантійного фонду, обумовлюються умови повернення коштів [2].

Достатньо поширеним явищем за кордоном є створення органами місцевого самоврядування страхових фондів для забезпечення гарантій